עד א ב מיי פי״ב מהלי טוען ונטען הלי יט כ ועיין בהשגוח ובמ״מ סמג עשין לה טוש״ע ח״מ סיי קמא סעי יו:

עה ג מיי שם הלי יו ופכ"ד

. בהשגות ובמגיד משנה סמג

בהשגות ובתגיד תשנה שתג עשין כג טוש"ע ח"מ סי רטו סעי יא יצ [וברב אלפס סוף פרק ד' דמכילמין דף קלב:]:

מוסף רש"י

ראמר מוכר בעין יפה

י אכזר מוכד בעין יפו. מוכר. ככל דיני מכירות מבעולם (לקפון 10%). הגי מילי גבי בור ודות. גבי מכר את הבית ושייר בור ודות, דלית ליה שום היחק

ללוקח דהא לא מכחשי בארעא

והלכך לא חשש לשייר כלום

והלכך לא חשש לשיר כלום מן הקרקע ספיב הבור ולא הדרך, הצל איילבות. שמקלקלין את הקרקע שייר מן הקרקע עם האילנות אף לחזר וליטע במקומן אם קינו אלו, משם דלא לימא ליה לוקח עקור אילגן כשימות ליה לוקח עקור אילגן כשימות והיסטר מכאן (דקמו עוא).

רבינו גרשום

אבל אפיק ולא אכל. כי אם מעשרה לחודייהו לא

הוי חזקה הני להם משום . דמצי למימר ליה המערער

ומבי למינו ליוו המועד הואיל שלא היית אוכל b) לא הייתי מוחה: והוא דבואי בוויי. כלומר היכא אמרינן כי לא אפיקי דהני

הוי חזקה להני היכא דלא

אפיקו כל הני ל' בין כולהו אלא י' אילנות ולא בעינן ג') אותז שבבית סאה יחד

ל) אותן שבבית סאה יחד אלא צריך דבזע בהו כגון דאפיק ג' בין עשרה בהאי

בית סאה ובאידך בית סאה אפיק נמי ג' בתוך י' ובבית

שהוציא מתוך בית סאה זו לתוך בית סאה זו.

וו לוון בית סאה וו. ובאידך תרתין שנין ליפקי כי האי גוונא הנך דלא אפיקו אשתקד דמצי למימר המחזיק אכלתי בכל שנה

מכל בית סאה ואכלתים כולם בג' שנים ובדומיא

מהלכום מכירה הלרי נו מהנכות מכירה הנכ" ט סמג שם טוש"ע שם סטיף יט וסי רטו סטיף יג: עו ד מיי פכ"ד מהל' מכירה הלכה ח ועיין ל) [לקמן סד: מה: על. עב.
פב:], ז) [לקמן על. פב:],
ג) [לקמן על.], ד) ז״ל
ולפירושו. רש״ל, ד) [וע״ תוס' בכורות ח. ד"ה בנות],

הגהות הב"ח

(h) גמרא דלה הפיקו אחריני הכל הפיקו אחריני ילא אכל: (ב) רשב"ם ד"ה ולא אכל: (3) רשב"ם ד"ה לאו מי וכי דמקום הזיתים וכי שלא החזיק בו בכולהו כי אם פעם אחת וכי בכל שנה בכל אילנות דמי הס"ד: (ג) ד"ה אבל אי אפיק הני שלשים אילנות: (ד) ד"ה שלשים אילנות: (ד) ד"ה שלשים אילנות: (ד) ה"ה והוא דבוא יכול יכוי בנית סאס והוא דבוס: (ס) ד"ה זה החזיק וכי דכפק כס פורתא ובעל האילנות פשחינהו או עשס: (ו) ד"ה לימא וכי סאילן יש לו כמות וכי סאילן יש לו כמות וכי סאילן יש לו כמות וכי הפילן, יש לו כמום שהול יונק מן הקרקע שהרי קנולו לפירומיז: (1) ד"ח זה קנולו (1) תוכ"ז ד"ה כלרין הקודם) ממטע כרי וכמה יה מדרחקים ממטע ע וכמה יה ע בא"ד ויומר מכלון קלו אישר לבית פלה כמו גבי ורי ולוז זה ורי ולו אישר להיית לא כמו גבי מכר ולפי זה נמי: (י) בא"ד ונכסה נכשב"ם דכם מוקי לה ההיא דהמוכר את הבית לגמרי כר' שמעון אלא: (כ) ד"ה לימא וכר' ווסכי קשיא ליה לרב פפא: (1) בא"ד שאני דקאמר ליה כי היכי: (מ) בא"ד כדפ"ה דאפילו נג':

מוסף תוספות א. דהאי פחות מכאן ארישא דברייתא קאי דקתני כמה יהיו מקורבים במלא אורה וסלו בקרוב כמלא אורה וסלו בקרוב לו וכמה יהיו מרוחקין י"ו אמה ועלה קתני פחות מכאן או יותר על כן. ליטנ"6. ב. והא דקאמר אבל אפיק ולא אכל לא אבר אפיק ודא אכל דא אבר אפיק ודא אבר דא אבר דא אבר דא חזקה ה"ק אבל בשאר אילנות שטוענין בכל שנה ואפיק ולא אכל לא הריא חזקה. לעב"ל. ג. דבתר חנטה אולינן, ר"ש שניעים חינה אולינן, ר"ש שניעים מ"ב "א דל התח פ״ה מ״ל. ד. אבל התם עיט מילו, דו אבל הוום דבשנה אחת נלקטין כיון דאיתא לפירא השתא ומחר הן נלקטין כאכילה דמיא. לשנ"ל. ה. ואילו קדם אחד בזכייתו דיי ואילו קדם אחד בזכייתו הא ודאי קנה הכל דכל שהוא מטע עשרה לבית סאה זה טפל לזה וכר, הילכך כשמוכר לשנים יחד וכו׳ פליגי רב לשנים יחד וכרי פליגי רב זביד ורב פפא. ליטנ״ל, 1. בפ׳ הספינה (לקמן פא.) ואי נמי בפ׳ הבית (לקמן סט.). לענ״ל, I. זה טוען אני לקחתי את טוען אני לקחתי את האילנות רוה טוען אני האילנות רוה טוען אני לקחתי את הלקתע, או הכל יד מכת. ח. אל את הכל יד מכת. ח. אל שמקיימם מיהה, דהא אילנות קנה ולא עצים. מעובר, מעבים. מיטני"ל. מ. וכאילו אמר אילנות או היינור בריים ביינור בריים ברי חצי דין קרקע הראוי בעלמא לאילנות, והדין הראוי להם הוא שני דברים, האחד שיהא לו מחחיהת וריויהת כמלא אורה וסלו והשני שיטע אחרים במקומם. ריטנ״

כי היכי דלא לימא ליה עקור אילנך. רשנ״ה.

לאו מי אמר רבי ישמעאל חדא פירא הוי חזקה לכולהו פירי. (כ) דבמקום הזיתים מהני למקום התבואה והקיץ וכאילו החזיק בשלשתן דמי וכן כשכנס את תבואתו כמי שהחזיק בשלשתן דמי שמן הטעם הזה הוי חזקת שלש שנים בכל השדה אע"פ שלא החזיק בו בכולהו פעם אחת

הכי נמי חזקת מקום י' אילנות של שנה ראשונה זו חשובין כאילו החזיק נמי במקום העשרים וכן בשניה וכן בשלישית כאילו החזיק בכל שנה בג׳ אילנות: וה"מ. דהוי חוקה באכילת שלשים אילנות בג' שנים כה"ג היכא דלא אפיק אחריני כי העשרים לא עשו פירות כי אם עשרה לבד בכל שנה דומיא דרבי ישמעאל שמלקט כל מה שגדל בשדה. ופירש ר״ח כגון בנות שוח שאין פירותיהם נגמרים עד ג' שנים: אבל אי אפיק. הני (ג) אילנות כולהו פירות בכל שנה ולא אכל אלא יי מינייהו לא הוי הני י' חזקה לכ' דכיון דלא אכל כל הפירות גילה על עלמו שהשדה אינה שלו וירא להחזיק חזקה גמורה ולפיכך לא חשש זה המערער למחות ולא הויא חזקה: והוא דבואי בוויי. לשון בזיעה. כלומר

וה"מ דהוי חזקה כשאכל עשרה בכל שנה היינו ע"י פיזור שאכל ג' בכל בית סאה דנמצא מחזיק כל השדה אבל אכל י׳ אילנות ביחד בבית סאה (ד) זה ובשנה שניה כמו כן בבית סאה שני וכן בשלישית אינה חזקה דכל בית סאה חשוב שדה האילן בפני עלמו ושדה שלם לא הוי חזקה לשדה אחר והיינו נמי דומיא דרבי ישמעאל דכנס את תבואתו ומסק את זיתיו כו׳ שבכל השדה הוא אוכל דסתם שדה האילן על פני כולו מפוזרין הזימים והדקלים: זה החזיק בחילנות וזה החזיק בקרקע. שני לקוחות שלקחו שדה האילן מאדם אחד ביחד וכל הקרקע היה לריך לאילנות שהיו נטועים כדין שדה אילן. והכי מתוקמא סוגיא דשמעתין לאחד מכר הקרקע ולאחד מכר האילנות והחזיק כל אחד בשלו כגון דרפק בה פורתא (ס) או עשה שום עבודת קרקע כל אחד בשלו דקרקע נקנה בכסף בשטר ובחזקה [קדושין כו.] ולאו בחזקת ג' שנים מיירי ובהדיא מפרש לקמיה [ע"ב] דבשני לקוחות מיירי: אמר רב זביד זה קנה אילנות. לפירוחיהן בלא קרקע שאם יבשו האילנות לא יטע אחרים במקומן וזה קנה כל הקרקע אפי׳ אם יש שם ג׳ אילנות דתנן בהמוכר את הספינה (לקמן דף פא.) דקנה קרקע תחתיהם וביניהן וחולה להן כמלא אורה וסלו ה"מ בלוקח אחד הקונה אילנות בתוך של חבירו דקנה קרקע אבל הכא בשני לקוחות שלוקחין ביחד זה אילנות וזה קרקע מצי אמר ליה בעל הקרקע לבעל האילנות כי היכי דלדידי לית לי באילנות לדידך נמי לית לך בקרקע והכי מפרש לקמיה [ע"ב]: **לימא** ליה. כשייבש האילן עקור אילנך שקול וזיל ולא חטע אחר במקומו אבל כל זמן שהוא טוען פירות אינו יכול לומר כן ואע"ג דקרקע אין לו האילן (0 כמות שהוא יונק מן הקרקע קנאו לפירותיו. והכי נמי מוכח להמן בשמעתא [לח.] מדאמר ליה מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי אי כורכמא רישקא זבין ליה כו' ובהמוכר את הספינה (לקמן פא.) נמי תנן הקונה ב' אילנות בתוך שדה חבירו הרי זה לא קנה קרקע כו' ואם מתו אין לו קרקע אלמא אע"ג דאין לו קרקע קתני ולא יעקרנו עד שימות וה"ה להא דרב זביד: זה קנה אילנות וחלי קרקע. לאו דוקא חלי קרקע אלא (י) הצריך לאילנות תחתיהן וביניהן וחולה להן כמלא אורה וסלו. אי נמי דוקא קאמר חלי וכגון שכל הקרקע לריך לאילנות אם לא מפני שמכר הקרקע לחבירו ואפילו לא הוו אלא ב' אילנות דקיימא לן בהמוכר את הספינה דאין להן קרקע הכא יש להן דכיון דשני לקוחות הן שקונין ביחד מצי אמר ליה בעל האילנות לבעל הקרקע כי היכי דלדידך בעין יפה זבין לדידי נמי כו' והכי מפרש לקמיה [ע"ב]: מכר קרקע ושייר חילנות לפניו. אפי׳ חינן אלה ב׳ יש לו קרקע כדי מחיית האילנות ולורכן וגם אם יבשו יטע אחרים במקומן דודאי מוכר לעלמו שייר קרקע והכי אמרינן בהדיא בהמוכר את הבית (לקמן דף עם.) אמר רב הונא אע"ג דאמור רבנן הקונה ב' אילנות במוך של חבירו הרי זה לא קנה קרקע מכר קרקע ושייר ב' אילנות לפניו יש לו קרקע: ואפי׳ לרבי עקיבא דאמר כו׳. פלוגתא דרבי עקיבא ורבנן לקמן בהמוכר את הבית (דף סד.) בשני מקומות גבי מוכר את הבית תנן לא מכר את היציע כו' ולא את הבור ולא את הדות אע"ג דכתב לו עומקא ורומא ולריך ליקח לו דרך דברי רבי עקיבא

שביניהם ובתר הכי קתני במקדיש ההיא דמייתי בהמוכר את הבית (לקמן דף עב.) ונראה דפחות מכאן דקתני גבי הקדש קאי נמי אכדי לאו מי אמר ר' ישמעאל חד פירא הוי חזקה לכולהו פירי הכא נמי הני הוו חזקה להני והני הוו חזקה להני "והני מילי היכא דלא אפיקו (6) אבל אפיקו ולא אכל לא הויא חזקה בוהוא דבאזי באזוזי: זה החזיק באילנות וזה החזיק בקרקע אמר רב זביד זה קנה

אילנות וזה קנה קרקע מתקיף לה רב פפא אם כן אין לו לבעל אילנות בקרקע כלום לימא ליה בעל קרקע לבעל אילנות עקור אילנך שקול וזיל אלא אמר רב פפא יזה קנה אילנות וחצי קרקע וזה קנה חצי קרקע: יפשימא מכר קרקע ושייר אילנות לפניו יש לו קרקע ואפילו לר' עקיבא דאמר שמוכר בעין יפה מוכר שה"מ גבי בור ודות דלא מכחשו בארעא אבל אילנות

רקמבחשי

שיעבור בקר וכליו ויותר מכאן קאי (ש) אלבית סאה כמו גבי מכר אד) ולפיזה נמי ליכא למימר דאין חילוק בין חזקה למכר וסבר אביי כההיא ברייתא דתוספתא דהא אביי גופיה סבר כרב נחמן דחמר מח' ועד ששה עשר דח"ל אביי לרב יוסף לא תפלוג עליה דר"נ וא"ת ואי מדמינן מכר להקדש אם כן קשיא דר׳ שמעון אדר׳ שמעון דההיא להמוכר את הבית מוקמינן לה כר׳ שמעון ובהמוכר את הספינה (לקמן דף פג.) אמר רבי מאיר ור' שמעון אומרים הנוטע את כרמו ח' על ח' מותר להביא זרע לשם אלמא חשיב ר' שמעון בח' אמות מפוזרים ומייתי התם ראיה מינה למכר אילנות ונראה לרשב"א דלא מוקי לה יי בהמוכר את הבית (לקתן דף עב.) כרבי שמעון אלא במאי דקא סבר מקדיש בעין רעה

הוא מקדיש אבל במאי דחשיב בח׳ אמות מפוזרים לא קיימא כוותיה: דיבא דלא אפיק. פי׳ ר״ח כגון בנות שוח שמשעה שנחנטו עד לקיטתן ג' שנים ב כדתנן (שביעית פ״ה מ״ה) בנות שוח שביעית שלהן שנה שניה פי׳ בשנה ב׳ של שמיטה לפי שאותן פירות שנלקטים בשנה ב׳ של שמיטה נחנטו בשביעית ואסורין כדין שביעית ג ולכך אוקמה ר״ח בבנות שוח דבשאר אילנות באלף שנים לא יארע זה דבל' אילנות ילקו בשדפון ג׳ שנים ואותן שילקו בשנה זו לא ילקו בשנה זו ובזו בזויים וא"ת והיכי מצי מיירי בבנות שוח והא בריש פירקין אמרינן גבי חזקה בעינן דבעידנא דאיתיה להאי פירא ליתא להאי פירא והכא כשאכל פירות שנה ראשונה ושניה כבר נחנטו פירות שנת ג' וי"ל כיון שעדיין יש שנה עד גמר שלהן הוי שפיר בעידנא דאיתיה להאי פירא ליתה להחי פירה ד: זה החזיק באילגות בו'. פ״ה דלחו בחוקת ג׳ שנים איירי אלא שמכר לזה קרקע ולזה אילנות והחזיק כל אחד בשלו כגון דרפק בה פורתא ובעל אילנות פשחינהו כדאמר לקמן האי מאן דפשח דיקלא אדעתא דדיקלא קני 🗖 וקשה לר״י דלא הוה ליה למיקבעיה אמתני׳ דהכא דאיירי בחזקת ג' שנים אלא לקמן וגבי חזקות של קנין ועוד דאמאי נקט חזקה טפי משטר וכסף וחליפין הוה ליה למינקט מכר סתם כדנקט מכר בכולה סוגיא דבסמוך ונראה לר"י דאיירי בחזקת ג' שנים דלרב וביד זה קנה אילנות וזה קנה קרקע ואין לבעל אילנות בקרקע כלום ולכך כי יבשו לא יטע אחרים במקומן חורב פפא סבר דוה קנה אילנות וחצי קרקע פי׳ לא שיקנה בגוף הקרקע כלום שהרי זה החזיק בכל הקרקע אלא לענין שאם יחייבשו יטע אחרים

במקומן ש ומינה שמעי׳ בסמוך דמכר לזה אילנות ולזה קרקע דלרב

זביד אין לבעל אילנות בקרקע כלום ליטע אחרים במקומן לכשיבשו

ולרב פפא יש לו דסברא הוא דאם מכר לזה אילנות ולזה קרקע

בסתם קנה בעל אילנות הקרקע ליטע אחרים במקומן לכשימייבשו

וכמה יהו (ח) רחוקים ממטע עשרה לבית סאה פחות מכאן או יותר

על כן או שקנה בזה אחר זה לא קנה את הקרקע ולא את האילן

גם חוקתו יש לו להועיל לענין זה: לימא ליה בעל קרקע [לבעל אילנות] עקור אילנך שקול וויל. פירוש לכשיתייבשו ואע"פ שכך הוא אמת לרב זביד מכל מקום פריך ליה רב פפא דאין סברא שידחוק אותו מיד לעקרו כשיבש כיון דג' אילנות מכר לו ועוד מצינו למימר עקור אילנך לאלתר קאמר והכי קשיא (י) לרב פפא כיון דאפילו בג' אילנות אמרת דאין לו בקרקע כלום אע"ג דבעלמא בג' אילנות אית ליה קרקע משום דבשני לקוחות שאני (י) וקאמר ליה כי היכי דלדידי לית לי באילנות הכי נמי לדידך לית לך בקרקע אי חשיב האי טעמא א״כ לאלתר נמי קודם שיבש לימא ליה עקור אילנך ואע"ג דבעלמא בחד לוקח בקנה שנים דלא קנה קרקע מ"מ יעמוד שם האילן עד שימות הכא גרע טפי מהאי טעמא דאית לך כי היכי דלדידי כו׳ אלא ודאי לית לך למימר האי טעמא הלכך כשמכר לזה קרקע ולזה אילנות בעל אילנות קנה מקום הגזע ליטע אחרים במקומן כשייבשו" ומיירי בין בג' אילנות בין בב' כדפ"ה (מ) ואפילו בג' אין לו קרקע הצריך לאילנות [כיון] שפירש בהדיא לזה קרקע ואפי׳ בב׳ אילנות כשיבשו יטע אחרים במקומן משום כי היכי דלדידך בעין יפה זבין כו':

כולם בג' שנים ובדומיא דמתני' דקתני כנס את תבואתו ומסק את זיתיו וכנס את קייצו דמכולה אכל דהאי פירא הוי חזקה להאי ודמי כמאן דאכל מכולהו . תלת זימני: זה קנה אילנות וחצי קרקע. מקום האילנות שאם מתייבשין הללו יכול לנטוע אחרים תחתיהן שאם לא היה כלום בקרקע היכא דייבשי היה יכול לומר לו עקור אילנך שקול וזיל אין לך שוב בקרקע כלום: הא פשיטא לן מכר קרקע [ושייר אילנות לפניו] יש ון ושייר איזנות לפניון יש לו קרקע. מקום האילנות: ואפי לרי עקיבא דאמר. באידן פירקין דלקמן מכר את השדה לא מכר לא את הדור וצריך ליקח לו דרך מן הלוקח לילך לבור ולדות מישנת דמור ביוני ומר

א) נראה דל"ל שלא היית אוכל כל הפירות. ב) נ"ל ולא בענין דאפיקו אותן י' שבבית אָאה יחד אלא נריך וכו׳.

מוכר ומוכר לו כל השדה אפי' דרך של בורו: הני מילי גבי בור ודות. מש"ה

מכר לו אפי׳ את הדרך דלא

מכחשו בארעא לזרוע סמוך לבור ודות:

> דמוכר בעין יפה מוכר ולא שייר במכירתו כלום וחכמים אומרים אינו לריך ליקח לו דרך דמוכר בעין רעה מוכר וגבי מוכר את השדה מנן גמי הכי דאמרינן מוכר בעין יפה מוכר ולא שייר אל עלמו דרך ללכת אל בורו: ה"מ גבי בור ודום. הוא דקאמר ר' עקיבא דלא עיכב דרך לעצמו סביבות הבור כלום דלא מכחשי בארעא שיכול הלוקח לזרוע על שפתו ולא יצעק עליו הלוקח לעקור בורו מכאן דהא אינו מזיקו כלל הלכך לא אסיק מוכר אדעתיה לעכב לעצמו כלום מן הקרקע והלכך צריך ליקח ממנו דרך בדמים לילך אל בורו: